

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/494/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6112223356
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6112223356.4

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSŤ, s.r.o., IČO: 35807598, so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, zastúpeného právnym zástupcom Fridrich Paľko, s.r.o., IČO: 36864421, so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, v mene ktorého pred súdom koná doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., advokát a konateľ, proti odporcovi: Slovenská republika, za ktorého pred súdom koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie č. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 13C/242/2012-196 z 22. 04. 2015, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania proti navrhovateľovi **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd zastavil konanie o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku tunajšieho súdu ako súdu odvolacieho. V odôvodnení uznesenia uviedol, že svojim rozsudkom zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa voči odporcovi domáhal zaplattenia majetkovej škody a nemajetkovej ujmy; na odvolanie navrhovateľa jeho rozsudok odvolací súd potvrdil. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal navrhovateľ dovolanie. Písomnou výzvou vyzval navrhovateľa na zaplattenie súdneho poplatku za podanie dovolania v sume 360 € do desiatich dní od doručenia výzvy spolu s poučením o následkoch nezaplattenia súdneho poplatku; napriek riadnemu doručeniu výzvy a márnemu uplynutiu lehoty na zaplattenie súdneho poplatku, navrhovateľ súdny poplatok za podanie dovolania nezaplatil. Napadnutým uznesením okresný preto konanie o dovolaní navrhovateľa zastavil a v dôsledku zastavenia konania žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku. Svoje rozhodnutie oprel okresný súd o ustanovenie § 10 ods. 1 prvá a druhá veta zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch“).

Proti uzneseniu okresného súdu podal navrhovateľ včas odvolanie. Domáhal sa zrušenia uznesenia. Poukázal na to, že podľa položky č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov podlieha poplatkovej povinnosti len návrh na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom a nie dovolanie. Súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov, ktoré podliehajú poplatkovej povinnosti. Na zaplattenie súdneho poplatku za podanie dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu bol vyzvaný v rozpore so zákonom, zákonnú povinnosť zaplatiť tento súdny poplatok nemá, preto nemôže ani existovať dôvod na zastavenie konania. Na záver odvolania navyše zdôraznil, že v prejednávanej veci podal návrh na začatie konania na súd pred 01.10.2012, preto je v súvislosti s podaným dovolaním nutné aplikovať právny stav platný do 30.09.2012, kedy bolo konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom zo zákona vecne oslobodené od súdnych poplatkov.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadril.

Napadnuté uznesenie okresného súdu vydal vyšší súdny úradník, sudca odvolaniu nemienil v celom rozsahu vyhovieť a vec predložil na rozhodnutie odvolaciemu súdu.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a uznesenie okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Podľa § 2 ods. 1 písm. a), ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu. V odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie.

Poplatková povinnosť podľa § 5 ods. 1 písm. a) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku alebo pevnou sumou. Ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku (§ 6 ods. 1, 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch).

Podľa § 10 ods. 1 prvá veta zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním návrhu na začatie konania alebo dovolania, prvostupňový súd vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, 5a) súd konanie zastaví.

Podľa § 14 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, na konanie vo veciach poplatkov, ak tento zákon neustanovuje inak, platí primerane Občiansky súdny poriadok.

Odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Navrhovateľ nesúhlasí s názorom okresného súdu, že podaním dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu mu vznikla povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podanie dovolania. Základom jeho argumentácie je tvrdenie, že zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v sadzobníku súdnych poplatkov nespôsobuje sporný poplatkový úkon, t.j. podanie dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu, ale len samotné podanie návrhu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom (položka 7a sadzobníka súdnych poplatkov); podopere argumentuje navrhovateľ aj tým, že v čase začatia konania bolo konanie v prejednávanej veci vecne oslobodené od platenia súdnych poplatkov zo zákona, preto mu v zmysle prechodných ustanovení k zmene právnej úpravy účinné od 01.10.2012 nemohla vzniknúť poplatková povinnosť za podanie dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu (§ 18ca zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch); navrhovateľ nespochybnil, že dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, za podanie ktorého ho okresný súd vyzval na zaplatenie súdneho poplatku v sume 360 €, podal po 01.10.2012 (táto skutočnosť nie je sporná) a následne v dôsledku jeho nezaplatenia napadnutým uznesením konanie o dovolaní zastavil.

Navrhovateľ podal proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie. Podanie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku (§ 236 a nasledujúce O.s.p.) je jedným zo širokej škály dispozičných oprávnení navrhovateľa ako účastníka konania s postavením tzv. dominus litis (pána sporu), ktorý má právo svojimi procesnými úkonmi, ktoré sú prejavom jeho autonómnej vôle, ovplyvňovať priebeh a smerovanie celého súdneho konania (tzv. dispozičný princíp občianskeho súdneho konania). Dispozičný princíp je jednou zo základných zásad sporového občianskeho súdneho konania, ktorý sa uplatňuje aj v dovolacom konaní, t.j. dovolacie konanie nemôže v sporovom konaní začať bez zákonom predpokladaného procesného úkonu (návrhu), ktorým je dovolanie; dovolanie v tomto zmysle teda plní funkciu návrhu na začatie dovolacieho konania.

Z hľadiska posudzovanej otázky vzniku poplatkovej povinnosti za podanie dovolania treba uviesť, že v dovolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal dovolanie (§ 2 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch). Dovolateľ sa stane podaním dovolania poplatníkom bez ohľadu na to, či je oprávnenou osobou na jeho podanie alebo nie, či bolo odvolanie podané včas alebo oneskorene, či smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, resp. nemá zákonné náležitosti. Poplatková povinnosť dovolateľa vzniká okamihom, v ktorom nastanú právne skutočnosti, s ktorými zákon spája vznik tejto povinnosti. Vznik poplatkovej povinnosti znamená vznik povinnosti zaplatiť súdny poplatok. Vznik poplatkovej povinnosti spôsobujú výlučne procesnoprávne skutočnosti predvídané normami procesného práva. V dovolacom konaní vzniká dovolateľovi (poplatníkovi) poplatková povinnosť podaním dovolania (§ 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch). O poplatkovej povinnosti dovolateľa rozhodne súd, ktorý rozhodoval v prvom stupni (§ 12 ods. 2 prvá veta zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch); týmto súdom je predovšetkým okresný súd ako súd prvého stupňa. Na zaplatenie súdneho poplatku za podanie dovolania vyzve okresný súd dovolateľa a poskytne mu lehotu na zaplatenie spravidla v trvaní desiatich dní od doručenia výzvy (zákon osobitne neupravuje náležitosti výzvy na zaplatenie súdneho poplatku); súčasne poučí dovolateľa o následkoch nezaplatenia súdneho poplatku, ktorým je zastavenie konania o dovolaní (§ 10 ods. 1 prvá a druhá veta zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch).

Zo spisu okresného súdu vyplýva, že dňa 27.09.2012 doručil navrhovateľ okresnému súdu návrh na začatie konania, ktorým sa voči odporcovi domáhal vyčíslenej náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej okresným súdom v exekučnom konaní tvrdeným nesprávnym úradným postupom; okresný súd návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol; na odvolanie navrhovateľa odvolací súd rozsudok okresného súdu potvrdil. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal navrhovateľ dovolanie. Písomnou výzvou vyzval okresný súd navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za podanie dovolania v sume 360 € v lehote 10 dní od jej doručenia; z obsahu výzvy vyplýva, že sa jedná o súdny poplatok za podanie dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým rozhodol okresný súd o deviatich nárokoch v spojených veciach pod sp. zn. 13C/242/2012, suma poplatku 360 € podľa položky č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v spojení s § 2 ods. 4 a § 6 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch; výzva obsahuje poučenie, že ak nebude poplatok v určenej lehote zaplatený, súd konanie zastaví podľa § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch. Písomnú výzvu okresný súd riadne doručil právnemu zástupcovi navrhovateľa. Na výzvu navrhovateľ reagoval písomným podaním, v ktorom vzniesol rovnakú argumentáciu proti zaplateniu súdneho poplatku ako v podanom odvolaní. Následne napadnutým uznesením okresný súd konanie o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku odvolacieho súdu zastavil podľa § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch.

Súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom bolo podľa ustanovenia § 4 ods. 1 písm. k) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch zo zákona vecne oslobodené od súdneho poplatku s účinnosťou od 01.07.2007 (zmena bola vykonaná zákonom č. 273/2007 Z. z.); s účinnosťou od 01.10.2012 bolo uvedené ustanovenie vypustené a do sadzobníka súdnych poplatkov bola zavedená položka č. 7a, podľa ktorej za podanie návrhu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa platí súdny poplatok v sume 20,- € (zmena bola vykonaná zákonom č. 286/2012 Z. z.); z prechodného ustanovenia § 18ca zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v súvislosti s touto zmenou vyplýva, že z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30.09.2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30.09.2012, i keď sa stanú splatnými po 30.09.2012. Pri výklade predmetného ustanovenia je potrebné vychádzať z celého kontextu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a použiť definície pojmu poplatkový úkon (§ 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch) ako aj vznik poplatkovej povinnosti (§ 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch) a ostatnú terminológiu aplikovanú v tomto zákone. Ak bol poplatkový úkon navrhnutý alebo ak je v sadzobníku súdnych poplatkov ustanovený súdny poplatok za konanie a toto bolo začaté do 30.09.2012, vyberajú sa súdne poplatky podľa doterajších predpisov; ide o zakotvenie princípu zákazu tzv. pravej retroaktivity jedine vo vzťahu k úkonom navrhnutým alebo konaniam začatým do 30.09.2012, keďže pri nich poplatková povinnosť vznikla ešte počas účinnosti právnej úpravy účinnej do 30.09.2012 (t.j. do zmeny vykonanej zákonom č. 286/2012 Z. z.). V prípade podania dovolania vzniká dovolateľovi (poplatníkovi) poplatková povinnosť podaním dovolania, ktoré je poplatkovým úkonom. Ak bolo dovolanie podané po 30.09.2012 (aj keď samotné súdne konanie na okresnom súde začalo do 30.09.2012), použije sa na poplatkovú povinnosť dovolateľa (poplatníka) v dovolacom konaní právny

stav účinný po 30.09.2012, t.j. právny stav účinný v okamihu podania dovolania. Podľa položky č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov účinného od 01.10.2012 sa za podanie návrhu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom platí súdny poplatok v sume 20,- €. Ak je ustanovená sadzba za konanie, myslí sa tým konanie na jednom stupni; poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku (§ 6 ods. 2 prvá a tretia veta zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch). Z uvedeného vyplýva, že i sám zákonodarca rozlišuje pre poplatkové účely medzi konaním na jednom (prvom) stupni a konaním dovolacím, z čoho vyplýva, že poplatková povinnosť dovolateľa (poplatníka) za podanie dovolania sa posudzuje podľa právneho stavu účinného v čase začatia dovolacieho konania.

V prejednávanej veci podal navrhovateľ proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie; k podaniu dovolania došlo po 01.10.2012. Dňom podania dovolania sa začalo dovolacie konanie a navrhovateľovi vznikla poplatková povinnosť za jeho podanie v sume 360 €, t.j. vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku v zmysle § 6 ods. 2 tretia veta zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v každej spojenej veci. Len v prípade, ak by nielen konanie na okresnom súde, ale súčasne aj dovolacie konanie začalo do 30.09.2012, vzťahovalo by sa vecné oslobodenie od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 1 písm. k) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení účinnom do 30.09.2012 aj na dovolacie konanie podľa § 4 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch. Argumentácia navrhovateľa v odvolaní, že mu nemohla vzniknúť poplatková povinnosť za podanie dovolania proti rozsudku okresného súdu, pretože v čase začatia konania bolo konanie vecne oslobodené od platenia súdnych poplatkov zo zákona, preto nie je vzhľadom na vyššie uvedené správna. Odvolací súd tu okrem uvedeného zdôrazňuje aj zvýraznenie rozdelenia súdneho konania do samostatných etáp v zákone č. 71/1992 Z. z. o súdnych poplatkoch a to pre účely vzniku poplatkovej povinnosti za jednotlivé poplatkové úkony (§ 6 ods. 2 prvá veta zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch), čo podporuje argument, že vznik poplatkovej povinnosti navrhovateľa za podanie dovolania je potrebné posúdiť podľa právnej úpravy účinnej v čase podania dovolania; citované prechodné ustanovenie § 18ca zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch aplikáciu novej právnej úpravy vylučuje na úkony navrhnuté a konania začaté do 30.09.2012 vrátane tých, ktoré sa stanú splatné po 30.09.2012, t.j. nie aj pri úkonoch, za ktoré poplatková povinnosť v týchto konaniach vznikne po 30.09.2012 (rozdiel medzi vznikom poplatkovej povinnosti a splatnosťou súdneho poplatku); skutočnosť, že súdne konanie v posudzovanej veci začalo do 30.09.2012 nemá preto na vznik poplatkovej povinnosti navrhovateľa za podanie dovolania podaného po 01.10.2012 žiadny vplyv.

Argumentácia navrhovateľa v odvolaní, že mu nemohla vzniknúť poplatková povinnosť za podanie dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu, pretože poplatkovej povinnosti podľa položky č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov podlieha len podanie samotného návrhu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom a nie podanie dovolania, tiež nie je správna. Túto argumentáciu vyvracia skutočnosť, že poplatková povinnosť vzniká nielen samotným podaním návrhu ale aj podaním dovolania (§ 5 ods. 1 písm. a) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch), každý jeden stupeň konania sa spoplatňuje samostatne a zákon stanovuje rovnakú sadzbu súdneho poplatku samostatne v konaní na prvom stupni a samostatne v dovolacom konaní vo veci samej (§ 6 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch). Preto vzniku poplatkovej povinnosti navrhovateľa za podanie dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu nebráni skutočnosť, že v položke č. 7a sadzobníka súdnych poplatkoch je ako poplatkový úkon uvedený len návrh, pretože podľa vyššie uvedeného sa v dvojnásobnej sadzbe ako pri návrhu platí súdny poplatok aj za podanie dovolania (nejde o svojvoľné rozširovanie okruhu úkonov, ktoré podliehajú poplatkovej povinnosti, ale o aplikáciu ustanovenia § 6 ods. 2 tretia veta zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch).

Okresný súd správne vyzval navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za podanie dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu, súdny poplatok stanovil v správnej výške a poučil navrhovateľa aj o možnosti zastavenia konania ako následku nezaplatenia súdneho poplatku. V dôsledku nezaplatenia súdneho poplatku navrhovateľom v stanovenej lehote okresný súd dôvodne konanie o dovolaní navrhovateľa zastavil.

Na základe uvedeného odvolací súd uznesenie okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil v rástane závislého výroku o trovách konania, ktorý bol odôvodnený zastavením konania o dovolaní pre nezaplatenie súdneho poplatku.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Odporca bol v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešný, žiadne trovy odvolacieho konania však neuplatnil a ani mu žiadne trovy odvolacieho konania nevyplývajú zo spisu, preto mu súd náhradu trov odvolacieho konania proti navrhovateľovi nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.